

05.03.2013

Sayı : 64272063-610 - 1061
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-18121)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 05.03.2013 tarih ve 43452547-120-00-111343 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali SUSAM'ın tarafıma tevcih ettiği 7/18121 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18121)**

Sorular 1, 2, 3:

Ağustos ayı içerisinde 25-26-27 Nisan tarihlerinde düzenlenen 18. Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı'nın sonuç bildirgesi kamuoyuna duyurulmuştur. Bu bildirgeyle ülkemizin enerji alanında birçok konuda dikkat etmesi gereken hususlar dikkatlice sıralanmıştır.

Bildirgede görüş ve öneriler, ülkemizin enerji alanında verimli, ucuz, kaliteli, sürekli, sürdürülebilir ve yenilikçi olması adına 12 ana madde altında toplanmıştır. Bu maddeler içerisinde; Türkiye elektrik şebekesinin modernleştirilmesi, enerji mevzuatı ve enerji yatırımlarının hayata geçirilmesinde hukuki süreçlere ve sorunlara dikkat edilmesi gerektiği ve iyileştirmelerin yapılabilmesi. Rüzgâr enerjisinin Türkiye'nin en önemli kaynaklarından biri olduğu, mevzuat çerçevesinde desteklenmesinde kamu yararı olduğu ve rüzgârın bir sanayi olarak stratejik öneme haiz olduğu. Güneş enerjisinin her geçen gün önem kazandığı ve Türkiye'deki en önemli yenilenebilir kaynaklardan biri olacağı, fakat gerekli düzenlemelerle piyasanın önünün açılması gerektiği v.b birçok burada sayamayacağımız önemli görüş ve öneri bulunmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

- ICCI 2012 18. Uluslararası Enerji ve Çevre Fuar ve Konferansı Sonuç Bildirgesi içerisinde bulunan görüş ve öneriler dikkate alınmakta mıdır?
- Bu görüş ve önerilerin hangilerinde gelişme gösterilmektedir? Madde madde tespit edilen her hususun son durumu nedir?
- Mevzuat değişikliği öngörülen maddeler içerisinde değişiklik yapılması düşünülmekte olan mevcut mudur? Düşünülmekte ise hangi maddelerde değişiklik yapılacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3:

Türkiye enerji politikalarının temel hedefi, hâlihazırda yükselen gelişim trendi ile sosyal ilerlemeyi canlandırmak, ekonomik büyümeyi ve sosyal kalkınmayı desteklemek üzere gerekli enerjinin zamanında, güvenilir ve maliyet-etkin şekilde, makul fiyatlarda ve çevreye duyarlı olarak sağlanmasıdır. Bu çerçevede, enerji sektöründeki dönüşüm dikkatle izlenmekte ve bunun neticesinde gerekli değişim tedbirleri alınmaktadır. Ülkemizin artan enerji talebi dikkate alınarak enerji güvenliğimize yönelik politikalar oluşturulmaktadır. Bu bağlamda enerji arz güvenliğimizin sağlanmasına büyük önem verilmekte; enerji arz güvenliğinden kaynaklanan riskleri azaltmak için serbest piyasa şartlarının oluşturulması ve rekabete dayalı yatırım ortamının geliştirilmesi, ülkemiz yer altı ve yer üstü kaynaklarının ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlayacak şekilde değerlendirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılması yönündeki çalışmalar artırılarak devam etmektedir.

Ülkemizin, 2002 yılında 129,4 milyar kWh olan elektrik tüketimi, 2012 yılı sonunda geçici rakamlara göre 242 milyar kWh'e çıkmıştır. Bu yüksek talep artış trendinin önümüzdeki dönemde de devam etmesi öngörülmekte, bu bağlamda da yüksek yatırım ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, enerji sektörü çok dinamik bir yapıya sahip olması itibari ile hızla değişmektedir. Bu şekilde değişen bir yapının gelişmesinin sağlanması için aynı şekilde ülkemiz enerji mevzuatının da bununla uyumlu bir şekilde revize edilmesi çalışmaları büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede yapılan önemli çalışmalardan bir tanesi de 14 Mart 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilen "Elektrik Piyasası Kanunu" çalışmalarıdır. Malumları olduğu üzere, Elektrik piyasası reformu ve sektördeki yeniden yapılanma çalışmaları 3.3.2001 tarihinde yürürlüğe giren 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile başlatılmıştır. Ancak, daha öncede belirtildiği üzere gelinen noktada enerji sektörünün dinamik yapısı çerçevesinde Kanunun mevcut haliyle ve içerdiği düzenlemeler ile piyasa aktörlerinin ve düzenleyici kurumlarının 2001 yılından beri kat ettiği bazı gelişmeleri kapsayamadığı görülmüştür. Bu bakımdan Kanun etrafıca ele alınarak detaylı bir çalışma yapılmış ve Kanun üzerinde çok sayıda

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18121)**

ve köklü değişiklik yapma yerine Kanunun yeniden yazılması yoluna gidilmiştir. Bu çerçevede taslak birçok Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine açılmış ve gelen görüşler doğrultusunda şekillendirilmiştir.

Bahse konu Kanun ile ülkemizde bir enerji borsası kurulmaktadır. Mevcut durumda Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) Sistem İşletmecisi ve Piyasa İşletmecisi olarak iki önemli görevi yürütmektedir. İdeal piyasalarda bu iki görevin ayrı tüzel kişilikler tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Bu kapsamda, yeni kanunda yapılan düzenlemeler ile nihai dönem dengeleme ve uzlaştırma piyasası uygulamaları ile uyumun sağlanması amacıyla ilgili kavramlara açıklık getirilmiş ve yeni kavramlar tanımlanmıştır. Elektrik piyasasında gerçekleştirilecek faaliyetlerin mali uzlaştırma işlemlerinin uygulama yetkisinin piyasa işletim lisansı kapsamında TEİAŞ bünyesinde bir daire başkanlığı olan Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM)'nin yeniden yapılandırılmasıyla oluşturulacak olan Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPIAŞ)'ne verilmesi ve bu işlemlerin yürütülmesine ilişkin hususlar hükme bağlanmıştır. EPIAŞ'taki kamu payı toplamda en fazla % 15 ile sınırlandırılmış ve Bakanlar Kurulu'na bu oranı 2 katına kadar artırmaya yetki verilmiş olup İMKB (yeni adıyla Borsa İstanbul Anonim Şirketi) bu hükmün istisnası olarak öngörülmüştür. Kurulacak şirketin yapılandırılması ve işleyişinde; enerji piyasalarına ilişkin şu ana kadar kazanılmış olan deneyim ve bilgi birikiminin kaybedilmeden ve yeni kurulacak olan diğer enerji piyasalarında da kullanılmaya devam edilmesi, enerji toptan satış piyasalarında daha iyi hizmet kalitesinin sunulması, artan hizmet kalitesiyle sağlanan faydanın katılımcılara yansıtılması ve Avrupa Birliği müktesebatına uyum sağlanması esas olacaktır.

4628 sayılı Kanunda Geçiş Dönemi Anlaşmalarının süresinin 2012 yılı sonunda sona ermesi öngörülmüştür. Yeni Kanunda bu süre uzatılmamakla birlikte, Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi (TETAŞ)'ne birer piyasa oyuncusu gibi uhdelelerindeki enerjiyi ikili anlaşmalarla piyasaya satma hakkı getirilmektedir. Bu kapsamda EÜAŞ ve TETAŞ'ın hak ve yükümlülükleri ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmiştir.

Mevcut Kanunda yer alan ve lisans alma ile şirket kurma muafiyeti ile elektrik üretimine imkan sağlayan düzenlemeye ilişkin 500 kW'lık sınır 1 MW'a çıkarılarak Bakanlar Kuruluna bu sınırı kaynak bazında 5 katına kadar artırma yetkisi verilmektedir.

Yeni Kanun ile özellikle yenilenebilir kaynaklarımızın daha verimli kullanılmasını teminen; Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretim ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri, Belediyelerin katı atık tesisleri ile arıtma tesisi çamurlarının bertarafında kullanılmak üzere kurulan elektrik üretim tesisleri; sermayesinin yarısından fazlası belediyeye ait olan tüzel kişilerce, belediyeler tarafından işletilen su isale hatları ile atık su isale hatları üzerinde kurulan elektrik üretim tesisleri lisanssız elektrik üretimi kapsamına alınmıştır.

Yeni Elektrik Piyasası Kanunu ile getirilen önemli bir düzenleme; 5346 sayılı Yenilenebilir Kanunu kapsamındaki yenilenebilir tesislere sağlanan teşviklerin, yerli kömür yakıtlı yeni yapılacak tesisleri de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesidir.

Diğer taraftan, yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve desteklenmesi çerçevesinde 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ile Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için verilecek desteğin usul ve esasları hükme bağlanmış, ayrıca bu düzenleme ile

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ SUSAM'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18121)**

getirilen desteğe ek olarak yine aynı Kanun ile düzenlenen çerçeve ile bahse konu üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde ek destek verilmesi karara bağlanmıştır.

Ayrıca, 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu ile ilgili olarak revizyon çalışmaları halen Bakanlık bünyesinde devam etmektedir.

Emisyon hesaplamaları için Avrupa Birliği ülkelerinde, ABD ve diğer gelişmiş ülkelerde karar destek aracı olarak yaygın bir şekilde kullanılan MARKAL enerji-çevre modelleme yaklaşımı esas alınmıştır. Geliştirilen model üzerinden senaryo analizleri yapılarak Türkiye'nin hem kısa vadeli hem de uzun vadeli enerji-çevre planlama ve politikalarının oluşumuna ve Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında 2012 yılı sonrası için yürütülen uluslararası müzakere sürecinde ülke pozisyonunun belirlenmesine somut destek sağlanması hedeflenmiştir.

Türkiye'nin sera gazı salım azaltım seçeneklerinin tespit edilerek salım kısıtlamaları ile uyumlu ulusal enerji ve çevre politikalarının oluşturulmasına yönelik olarak, uluslararası düzeyde kabul görmüş bir yaklaşımla, Türkiye'deki enerji sisteminin (ve buradan doğan CO₂ salımlarının) üretim, iletim ve tüketim süreçleri ile sektörler, prosesler ve teknolojiler bazında çok ayrıntılı bir biçimde modellenmesi öngörülmüştür. Proje son olarak 13 Kasım 2012 tarihinde yapılan İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu'nda gündeme gelmiş ve Enerji ve Çevre kapsamında Ülkemizin pozisyonuna en uygun model olarak kullanılması benimsenmiştir.